

Myšlenkový svět nacismu

Jak souvisí nacismus
a Všeobecná deklarace
lidských práv?

Co budeme sledovat

V této lekci se budeme zabývat
nacismem a tím, jak propagoval
nerovnost lidí na základě
předsudků o rase.

Co je naším cílem

Seznámíme se s nacistickou
ideologií hitlerovského Německa.

- Prozkoumáme několik způsobů
propagandy, které nacistický
režim využíval k ovlivňování
názorů lidí.

- Budeme přemýšlet o tom, jaký
vliv měla zkušenost s důsledky
nacismu pro uzákonění lidských
práv po druhé světové válce.

Jméno a příjmení:
.....

dejepisplus.npi.cz

Evokační fotografie

Protestní plakát demonstrantky v Římě

Proč podle tebe demonstrují lidé na fotografii? Pomůže ti překladáč z italštiny a angličtiny.

Il mio sangue
è rosso
come il tuo

It's not white
vs black,
it's everybody
vs racists

Zdroj: dw.com (2022)
Foto: Reuters, R. Casilli

Na transparentu je napsáno:

Lidé demonstrují proti...

Zdroj

1

Všeobecná deklarace lidských práv (1948)

Brzy po druhé světové válce (skončila 1945) vznikla Všeobecná deklarace lidských práv (1948). Představuje nejobsáhlejší shrnutí práv každého člověka.

Článek 2/1 zní:

„Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, **zejména podle rasy**, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.“

Kolik let po válce vznikla Všeobecná deklarace lidských práv?

Proč myslíte, že je v textu na prvním místě „podle rasy“?

Co se může hodit Jak nacisté přemýšleli

Přečtete si komiks a rozhodněte, které výroky z něj vyplývají. Pomoci vám může i text pod komiksem.

Zdroj: Václav Hromada (2022)

Základy nacismu formuloval Adolf Hitler v knize *Mein Kampf (Můj boj)* v roce 1925 a 1926. Nacismus je rasistická ideologie, jejíž zastánci tvrdí, že hodnota lidí závisí na tom, jaký je jejich biologický původ a rasová příslušnost. Podle nacismu existuje vyšší árijská rasa, která je kvalitní, a má proto nárok na vět-

ší životní prostor na úkor méněcenných ras, například Slovanů. Jejím úkolem je ovládnout svět a chránit svou čistotu. Nejméně kvalitní rasou jsou podle nacistů Židé. Za druhé světové války (1939–1945) zahájili nacisté vyvražďování obyvatelstva, které považovali za „rasově méněcenné“.

Zakroužkuj, zda je výrok pravdivý, či nikoliv:

A.
 Zastánce nacismu má věřit, že árijec je nadřazený lidem jiných ras. ANO / NE

B.
 Příznivec nacismu si má myslet, že árijci mají nárok na větší životní prostor na úkor jiných. ANO / NE

C.
 Povinností árijce je podle nacisty chránit svou rasovou čistotu, nesmí proto například plodit děti s lidmi nižší rasy. ANO / NE

D.
 Příslušník nacistické strany by měl podporovat fyzickou likvidaci tzv. méněcenných ras. ANO / NE

Zdroj

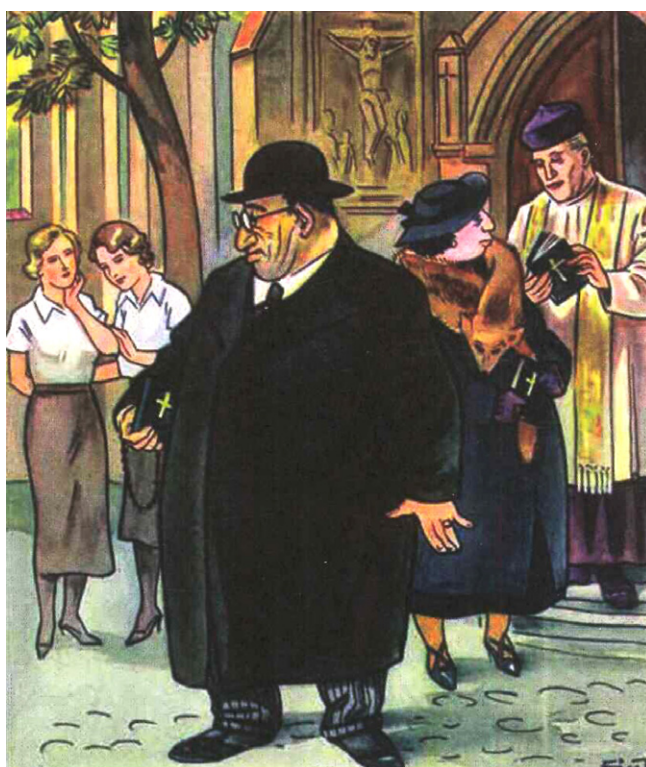
2

Jedovatá houba

Prohlédni si obrázek z dětské knihy *Jedovatá houba*, která vyšla v Německu v roce 1938. Dvě německé dívky v této příhodě pozorují židovské manžele, kteří se právě nechali pokřtít u německého katolického kněze. Jak jsou vyobrazeny německé dívky a kněz a jak vypadá židovský manželský pár? **Spoj charakteristiky s odpovídajícím místem na obrázku. Některá tvrzení mohou patřit více postavám.**

štíhlá
blond
velký
křivý nos
tloušťka
světlá plet
křivé nohy
tlusté rty

souměrná
postava
štíhlý pas
obezita
křivé nohy
povislý
dolní ret
velké uši
tmavé vlasy
tmavá plet

Zdroj: Ernst Hiemer: *Jedovatá houba* (2017)

Kromě typických fyzických znaků připisovali nacisté Židům řadu negativních vlastností. **Přečti si úryvek ze stejné dětské knihy a podtrhni slova, která hodnotí vzhled, charakter a chování Židů.**

Chlapci Fritz a Karl si povídají o Židech, které potkali na ulici: „Podívej na ty chlápky! Ty hrozné židovské nosy! Ty zavšivené vousy a špinavé odstávající uši! Ty křivé nohy s plochými chodidly! A ten špinavý a odporný oděv! Koukni, jak máchají rukama! Jak brebentí! A to mají být jako lidé?“ říká Fritz. „A jací lidé!“ odvětlí Karl. „Jsou to zločinci toho nejodpornějšího ražení. Lžou a podvádějí, kradou a čachrují s kradeným zbožím, že by z těch podlostí nejednoho popadl strach. ... Když už mají dost peněz, tak odloží své odporné hadry, ostříhají vousy, nechají se odsvívit a navléknou se do moderních obleků, v nichž se proměnoují a snaží se vypadat jako Nežidé.“

Zdroj

3

Názor německého vědce

Přečti si názor německého „rasového vědce“ Hanse F. K. Günthera (1891–1968), který před válkou publikoval mnoho odborných knih. Následující ukázka je z jeho knihy *Etnologie německého národa*.

Najdi dvě až tři klíčová slova, která vyjadřují názory německého vědce na árijské muže a ženy.

Muži jsou:

„Mužský zástupce nordického plemene (árijské rasy) je nejen nejtalentovanější, ale také nejkrásnější ze všech. Máme před sebou štíhlé mužské tělo vypěstované v nebývalé míře do triumfálního souzvuku kostí a svalů, se širokými, mocnými rameny, mohutným hrudníkem a štíhlými boky. Ženy mají útlá, zaoblená ramena a jejich boky jsou široké, ale křehkých tvarů. ... Rysy mužovy tváře jsou pevné a ostře řezané, žena má něžný obličej s růžovou pletí a zářivě jasnými očima. Je to ta nejvznešenější rasa.“

Ženy jsou:

Prohlédni si zdroj 4 – obálku ženského časopisu *NS-Frauen Warte* (*Ženská stráž*) z roku 1937, a přečti si inzerát ze zdroje 5 – nabídku k sňatku otiskly noviny *Völkischer Beobachter* (*Národní pozorovatel*) roku 1934.

Zdroj

4

Obálka ženského časopisu (1937)

Zdroj

5

Dobový inzerát (1934)

„Velitel oddílu SA, začínající, nositel Řádu krve, blondatý dokonalý Germán, urostlý a geneticky zdravý, hledá matku svých budoucích dětí a správkyni svého domova. Tato musí být zárukou rasové čistoty pro budoucí generace. Upřednostňuje se urostlá blondýna, tmavší malá Němka nežádoucí. Bydlení k dispozici.“

Podle čeho si mladík vybíral nevěstu? Nepravdivé výroky škrtni: měla do rodiny přinést velký majetek / měla to být čistokrevná Němka / měla být hodná, milující, starostlivá / měla se především stát matkou jeho dětí / měla mít dokonale germánský vzhled
Jak mladík popisuje sám sebe? Nepravdivé výroky škrtni: je vzdělaný / je čestný, laskavý a spravedlivý / je voják / má dokonalý původ / touží mít rasově čisté děti

Zdroj: 1937/1938 *NS Frauen-Warte* (weebly.com)

Jaký byl myšlenkový svět nacismu? Co si lidé měli myslet o sobě a co o Židech?

Vyplň tabulku a přemýšlej, jak nacisté popisovali v různých médiích sebe a jak Židy?

Zdroj	Podtrhni správný žánr	Jsou v tomto zdroji charakterizováni Židé? Pokud ano, jak?	Jsou v tomto zdroji charakterizováni Němci? Pokud ano, jak?
2 <i>Jedovatá houba</i>	žurnalistika dětská literatura vědecká práce		
3 <i>Etnologie německého národa</i>	žurnalistika dětská literatura vědecká práce		
4 a 5 <i>Obálka časopisu a inzerát</i>	žurnalistika dětská literatura vědecká práce		

Přečti si znovu článek z Všeobecné deklarace lidských práv. **Jak souvisí nacismus a Všeobecná deklarace lidských práv? Proč myslíš, že právě krátce po válce byla přijata deklarace o rovnoprávnosti všech lidí, nehladě na jejich rasový původ?**

„Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.“

Myslím si, že...

Důvodem podle mne bylo také to, že...

Za zvážení stojí ještě...
